

ADRIATIC BANK

Informator za klijente Sektora investicionog bankarstva
Adriatic Bank AD Podgorica

Vlasnik dokumenta:	Sektor investicionog bankarstva / Nataša Knežević
Dokument kreirala	Nataša Knežević
Verzija i datum:	1.0 avgust 2024.
Prethodne verzije:	-
Promjene:	Donošenje dokumenta
Obavezna godišnja revizija dokumenta (DA/NE):	NE

Sadržaj:

1. Uvod.....	3
2. Osnovni podaci o Banci.....	3
3. Razvrstavanje klijenata.....	4
4. Opšti uslovi pružanja investicionih usluga.....	5
5. Izvršavanje naloga	5
6. Upravljanje sukobom interesa	5
7. Pritužbe klijenata.....	6
8. Informacije o finansijskim instrumentima.....	6
9. Rizici ulaganja u finansijske instrumente.....	7
10. Zaštita finansijskih instrumenata i novčanih sredstava klijenata.....	9
11. Informacije o troškovima i povezanim izdacima	10
12. Završne odredbe.....	11

1. Uvod

U skladu sa Zakonom o kreditnim institucijama ("Službeni list Crne Gore", broj 72/19, 82/20 i 8/21), Zakonom o tržištu kapitala ("Službeni list Crne Gore", broj 001/18), Pravilima o organizacionim zahtjevima i pravilima poslovnog ponašanja za obavljanje investicionih usluga i aktivnosti ("Službeni list Crne Gore", broj 83/18, 23/19 i 76/21), kao i Pravilima pružanja investicionih usluga, Adriatic bank AD Podgorica (u daljem tekstu: Banka), ovlašćena kreditna institucija koja ima dozvole Komisije za tržište kapitala za obavljanje investicionih i pomoćnih usluga, ovim dokumentom, utvrđuje opšte informacije, koje su namijenjene postojećim ili potencijalnim klijentima Sektora investicionog bankarstva, a dostupne su prije zaključenja ugovora o pružanju investicionih usluga (u daljem tekstu: Ugovor).

2. Osnovne informacije o Banci

Naziv i adresa:	Adriatic Bank AD Podgorica, Džordža Vašingtona 98, X sprat, Podgorica, Crna Gora
Kontakt telefon:	+382 20 680 973
E-mail:	custody@adriaticbank.com investments@adriaticbank.com
Internet adresa:	www.adriaticbank.com
Matični broj:	03087158
Poreski identifikacioni broj:	03087158
Registarski broj u CRPS:	40009471
Transakcioni račun kod CBCG:	907-58001-38

Komunikacija između Banke i klijenata se obavlja na crnogorskom jeziku. U slučaju da su klijenti strana lica, komunikacija se obavlja na engleskom jeziku. Komunikacija se sa klijentima obavlja neposredno, u prostorijama Banke, telefonom, elektronskom poštom, fax-om, kao i na drugi način u skladu s Ugovorom.

Adriatic Bank AD Podgorica, Džordža Vašingtona 98, X sprat, Podgorica, Crna Gora, ovlašćena je kreditna institucija i registrovana za obavljanje investicionih usluga, kao i za obavljanje pomoćnih investicionih usluga, u skladu sa dozvolama za rad koje je

izdala Komisija za tržište kapitala Crne Gore, a na osnovu prethodnog odobrenja Centralne banke Crne Gore.

Adriatic bank će izvještavati klijenta o investicionim i/ili pomoćnim uslugama koje mu je pružila. U slučaju izvršenja naloga za račun klijenta, banka će klijentu, bez odlaganja, a najkasnije prvog radnog dana nakon izvršenja naloga, na njegovu kontakt adresu, poslati obavještenje, koje sadrži informacije iz člana 317 Zakona o tržištu kapitala.

3. Razvrstavanje klijenata

Prije sklapanja Ugovora i pružanja usluga, Banka razvrstava klijenta u odgovarajuću kategoriju, i to na osnovu informacija dobijenih od klijenta. Dobijene informacije se odnose na:

- investicione ciljeve klijenta;
- znanje i iskustvo koje posjeduje vezano za oblast investiranja u finansijske instrumente;
- finansijsku poziciju klijenta.

Prethodno navedene informacije dobijaju se prilikom popunjavanja KYC Upitnika prije sklapanja Ugovora.

U skladu sa prethodnim, Banka razvrstava klijente u jednu od 3 kategorije, i to:

- mali investitor;
- profesionalni investitori ili
- kvalifikovani nalogodavac.

Tokom trajanja ugovora, Banka može promijeniti kategoriju klijenta, na sopstvenu ili inicijativu klijenta. Nakon početno utvrđene kategorizacije klijenta, Banka preduzima odgovarajuće mjere radi promjene kategorije tog klijenta, ukoliko bude ustanovljeno da više ne pripada kategoriji koja mu je dodijeljena prije pružanja usluge (početna kategorizacija).

Profesionalni investitori su obavezni da blagovremeno obavijeste Banku o promjenama relevantnih informacija koje su od uticaja na aktuelnu kategoriju tih klijenata.

4. Opšti uslovi pružanja investicionih usluga

Prije pružanja investicionih usluga, Banka je dužna da upozna klijente sa svojim Pravilima pružanja investicionih usluga. U okviru navedenog akta prikazane su investicione usluge koje se pružaju klijentima, kao i načini izvršavanja naloga klijenata, njihove obaveza i prava.

Potpisivanjem Ugovora o pružanju investicionih usluga, klijent je potvrdio da je upoznat sa Pravilima pružanja investicionih usluga i da je sa njima saglasan.

5. Izvršavanje naloga

Pravilima pružanja investicionih usluga Banka je definisala načine, mjere i procedure na osnovu kojih se na najefikasniji način izvršavaju nalozi klijenata.

Prilikom izvršavanja naloga, preduzmaju se sve mjere radi ostvarivanja najboljeg mogućeg rezultata po klijenta u odnosu na cijenu, troškove, brzinu, mogućnost izvršenja i saldiranja, veličinu, prirodu i druge elemente u vezi sa izvršenjem naloga i postupanjem u skladu sa uputstvima klijenta.

6. Upravljanje sukobom interesa

Banka ima definisanu Politiku upravljanja sukobom interesa sektora investicionog bankarstva koja ima za cilj da štiti interese svojih klijenata. Osim toga, ova politika ima za cilj utvrđivanje potencijalnih i stvarnih sukoba interesa, uspostavljanje organizacionih postupaka i mjera u svrhe upravljanja takvim sukobima, uzimajući u obzir veličinu i složenost njenih aktivnosti i aktivnosti relevantnih lica.

Politikom se uređuju mjere i postupci za identifikovanje, nadzor i sprječavanje negativnog uticaja sukoba interesa koji se može pojaviti prilikom pružanja investicionih i pomoćnih usluga, te obavljanja investicionih aktivnosti između: interesa Banke, lica koja vode poslovanje Banke, zaposlenih i sa njima povezanim licima putem kontrole sa jedne strane i interesa Klijenata Banke sa druge strane ili interesa Klijenata Banke međusobno.

7. Pritužbe klijenata

Banka ima uspostavljene i djelotvorne i transparentne postupke za brzo rješavanje prigovora klijenata. Takođe, Banka vodi evidenciju o primljenim prigovorima i mjerama preduzetim za njihovo rješavanje. Navedeni postupci definisani su u okviru Procedure za centralizovano upravljanje prigovorima. U skladu sa datom Procedurom klijent može dati prigovor Banci u pisanoj formi, na jedan od sledećih načina:

1. Predaje prigovor u nekoj od prostorija Banke popunjavanjem flajera Vaše primjedbe, pohvale i prijedlozi;
2. Šalje prigovor putem email-a na: kvalitet@adriaticbank.com.

8. Informacije o finansijskim instrumentima

Banka pruža svojim klijentima investicione usluge sa navedenim finansijskim instrumentima:

- prenosive hartije od vrijednosti;
- instrumenti tržišta novca;
- investicione jedinice, u smislu zakona kojim se uređuje osnivanje i poslovanje investicionih fondova i društava za upravljanje investicionim fondovima.

Prenosive hartije od vrijednosti su vrste hartija od vrijednosti koje su prenosive na tržištu kapitala (osim platnih instrumenata) kao što su:

- akcije akcionarskog društva i druge hartije od vrijednosti koje predstavljaju udio ukapitalu ili članskim pravima u društvima ili drugim subjektima, kao i potvrde o deponovanim akcijama,
- obveznice i drugi oblici sekjuritizovanog duga, uključujući i potvrde o tim deponovanim hartijama od vrijednosti i
- druge hartije od vrijednosti koje daju pravo na sticanje ili prodaju prenosivih hartija od vrijednosti koje omogućavaju kupovinu ili prodaju ili isplatu u gotovom novcu, čiji iznos se utvrđuje upućivanjem na prenosive hartije od vrijednosti, valute, kamatne stope, prinose, robu, ili druge indekse ili jedinice.

Instrumenti tržišta novca su finansijski instrumenti kojima se uobičajeno trguje na tržištu novca kao što su: kratkoročne državne obveznice, depozitne potvrde i

komercijalni papiri, blagajnički zapisi, robne mjenice i sertifikati o depozitu, osim platnih instrumenata.

Jedinice u subjektima za zajednička ulaganja su hartije od vrijednosti koje su izdali subjekti za zajednička ulaganja na osnovu kojih vlasnik jedinice stiče pravo nad imovinom društva.

9. Rizici ulaganja u finansijske instrumente

Poslovi sa finansijskim instrumentima nose u sebi određene rizike koji mogu rezultirati nezadovoljavajućim ili negativnim prinosima.

Rizik trgovanja finansijskim instrumentima na OTC tržištu sa finansijskim instrumentima kojima se ne trguje na regulisanim tržištima i/ili MTP-u značajno je veći od rizika trgovanja finansijskim instrumentima kojima se trguje na regulisanim tržištima i/ili MTP-u.

Za OTC tržište finansijskih instrumenata kojima se ne trguje na regulisanom tržištu i/ili MTP-u ne postoje nikakve javno dostupne informacije o emitentu i cijeni finansijskih instrumenata koje omogućavaju trgovanje pod jednakim uslovima za sve investitore.

9.1. Opšti rizici za poslovanje finansijskim instrumentima

Opštim rizicima za poslovanje sa finansijskim instrumentima smatraju se:

- konjunktorni rizik - rizik gubitka vrijednosti usled globalnih i/ili regionalnih recesija;
- valutni rizik - rizik promjene valutnog kursa;
- rizik zemlje - rizik uslovljen rejtingom nacionalne privrede u svjetskom okruženju (u okviru rizika zemlje ubrajaju se i rizik suvereniteta - rizik od izostanka plaćanja dospjelog duga zemlje, politički rizik - rizik neočekivanih regulatornih promjena koje utiču na tržište kapitala i položaj investitora, kao i rizik promjene kreditnog rejtinga zemlje zbog eventualnog izostanka urednog servisiranja spoljnih dugova zemlje);
- rizik privrede - rizik promjene sezonskih kretanja u privredi ili u drugom sektoru sa uticajem na profitabilnost ulaganja u određene grane djelatnosti;
- rizik inflacije - rizik pada vrijednosti finansijskih instrumenata usled opšteg rasta cijena;

- rizik likvidnosti - rizik nemogućnosti prodaje finansijskih instrumenata na sekundarnom tržištu kapitala usled smanjene atraktivnosti istog ili neefikasnosti tržišta;
- rizik stečaja - rizik pada vrijednosti finansijskog instrumenta na sekundarnom tržištu kapitala usled otvaranja stečaja nad emitentom;
- rizik emitenta - rizik smanjenja vrijednosti finansijskih instrumenata zbog pada kreditnog rejtinga emitenta;
- rizik aktivnosti velikih investitora, rizik psihologije tržišta - rizik promjene vrijednosti finansijskog instrumenta usled špekulativnih aktivnosti velikih investitora, odnosno velikih korporativnih akcija na berzi;
- rizik usled kvara na informacionim sistemima i/ili rizik prekida komunikacionih veza između Banke i CKDD-a i/ili regulisanog tržišta i/ili MTP-a i/ili kastodijana, kao i rizik nastanka vanrednih događaja (prirodne katastrofe, epidemije širih razmjera, poremećaji u snabdijevanju energijom i sl);
- poslovni rizik koji proizilazi iz neizvjesnosti da li će emitent finansijskog instrumenta i u budućnosti održati svoj konkurentski položaj na tržištu, kao i stabilnost poslovanja i kontinuitet rasta;
- finansijski rizik kao posljedica strukture finansijskih izvora emitenta finansijskog instrumenta;
- rizik promjene poreskih propisa sa mogućnošću negativnog uticaja na prinose investitora.

9.2. Rizici za poslovanje akcijama

Akcije su vlasničke hartije od vrijednosti, kojima kupci ostvaruju vlasništvo nad dijelom preduzeća. Najvažnija prava koja akcije donose svojim vlasnicima su pravo na učestvovanje u dobiti preduzeća, kao i pravo glasa na skupštini akcionara.

Osim opštih rizika, posebnim rizicima za poslovanje sa akcijama smatraju se:

- rizik volatilnosti - rizik pada vrijednosti akcije usled uobičajenih periodičnih kretanja cijena na tržištu;
- rizik neisplaćivanja dividende - rizik prinosa odnosno rizik odnosa tržišne cijene i isplate dividende.

9.3. Rizici za poslovanje obveznicama

Obveznice su vrsta dužničkih hartija od vrijednosti koje obvezuju emitenta na povrat pozajmljenih sredstava u određenom roku, kao i isplatu određene kamate na glavicu, u skladu s karakteristikama obveznice. Obveznicama se trguje na organizovanom tržištu ili direktno između ovlašćenih učesnika.

Posebnim rizicima za poslovanje sa obveznicama smatraju se:

- rizik boniteta - rizik promjene kredibiliteta emitenta kao povjerioca;
- rizik kamatne stope - rizik neizvjesnosti buduće cijene novca (buduće kamatne stope), što utiče na cijenu obveznice (cijena obveznice kreće se suprotno kretanju kamatne stope i obrnuto);
- rizik otkaza plaćanja - prestanka plaćanja dugova od strane emitenta;
- rizik likvidnosti;
- rizik promjene kursa;
- rizik reinvestiranja i
- rizik kretanja prinosa.

10. Zaštita finansijskih instrumenata i novčanih sredstava klijenata

Novčana sredstva klijenata uplaćena sa svrhom kupovine finansijskih instrumenata ili kao isplata prilikom prodaje finansijskih instrumenata, drže se na računu klijenta kod Banke koji je otvoren i vodi se kao račun posebne namjene u skladu s propisima o platnom prometu. Sredstva na računu ne ulaze u imovinu Banke. Na novčana sredstva uplaćena na račun posebne namjere ne obračunava se niti se isplaćuje kamata.

Investicione usluge primanja i prenosa naloga, odnosno izvršavanja naloga, Banka izvršava bez držanja finansijskih instrumenata koji su predmet naloga. Finansijski instrumenti kupljeni na Montenegroberzi AD deponovani su kod Centralno klirinškog depozitarnog društva AD, koje, u skladu s odredbama Zakona o tržištu kapitala, izvršava poravanje i saldiranje transakcija izvršenih na Montenegroberzi AD.

Imovina klijenta se čuva u okviru kastodi poslova gdje se uz nalog klijenata obavljaju i druge usluge u skladu s nalogima i upitima klijenta. Banka finansijske instrumente

i novčana sredstva klijenata vodi na način koji omogućava da se u svakom trenutku imovina klijenta može razdvojiti od imovine ostalih klijenata i od imovine Banke. U knjigama Banke finansijski instrumenti u vlasništvu klijenata kao i novčana sredstva klijenata namijenjena transakcijama s finansijskim instrumentima i transakcije plaćanja i priliva novčanih sredstava po toj osnovi evidentiraju se putem računa koji ne ulazi u imovinu Banke.

Prilikom deponovanja imovine kod strane kastodi banke Banka vodi računa da se finansijski instrumenti i novčana sredstva drže na način kojim je razdvojeno da nisu dio imovine strane kastodi banke ili Banke.

U slučaju ulaganja u inostrane finansijske instrumente, kojima se trguje i čije se saldiranje obavlja na stranim tržištima Banka za čuvanje i saldiranje ulaganja svojih klijenata koristi usluge renomiranih stranih kastodi banaka.

Banka će finansijske instrumente Klijenta držati na zbirnom kastodi računu kod CKDD ili Treće osobe, osim ukoliko Klijent ne zatraži drugačije.

11. Informacije o troškovima i povezanim izdacima

Pravilnik o tarifama sektora investicionog bankarstva (u daljem tekstu: Tarifnik) dostupan je klijentu na njegov zahtjev, a uvijek prije nego što sa Bankom zaključi ugovor o pružanju investicionih usluga.

Banka omogućava uvid u poslednju verziju Tarifnika u poslovnim prostorijama Banke u kojima se obavljaju poslovi s finansijskim instrumentima, tako što ih ističe na vidnom i dostupnom mjestu kao i na Internet stranici Banke (www.adriaticbank.com).

Banka dostavlja postojećim i potencijalnim klijentima informacije o troškovima. Navedena informacija sadrži: ukupnu cijenu koju plaća klijent u vezi sa finansijskim instrumentom ili investicionom ili pomoćnom uslugom, uključujući naknade, provizije, troškove i druge izdatke, odnosno, osnov za izračunavanje ukupne cijene, na način na koji je klijent može provjeriti.

12. Završne odredbe

Ovaj informator stupa na snagu danom usvajanja, kada će biti objavljen i na Internet stranici Banke (www.adriaticbank.com).

UPRAVNI ODBOR
